

אורות פלא

אורות פלא

מתורתו של רבינו אליעזר פאפו זי"ע, מח"ס "פלא יועץ"
לקט דרושים ומאמרי מוסר, שנלקטו מתוך ספריו

פרשת פינחס תשפ"ה

שהוא יפה מכל חיי העולם הזה.

ומאן דסגי בדידה למעבד מלי דחסידותא [- מי שיכול להתנהג במדת חסידות], והוא נאחז באמרו די לי לעשות החיוב מאי דלא סגי בלאו הכי [- ועושה רק מה שחייב על פי הדין], חוששני שהוא בכלל מי שלא חס על כבוד קונו שראוי לו שלא בא לעולם (חגיגה יא:), שמאחר שהיה יכול לכבד ה' ולעשות נחת-רוח ליוצרו בעשותו הנהו מלי דחסידותא והוא לא עשה כך נמצא שאינו חס על כבוד קונו. ועוד בה, שבמדה שאדם מודד בה מודדין לו, ואם הוא עושה לפנים משורת הדין הקדוש-ברוך-הוא נכנס עמו לפני ולפנים משורת הדין, ואזי מי יחיה אם הקדוש-ברוך-הוא ידין אותו על פי הדין.

הנה כי כן חייבא רמיה למעבד כל מלי דחסידותא על פי הזהר הקדוש והאר"י ז"ל, כי הוא בונה בשמים עליותיו ועושה נחת רוח ליוצרו. והאיש האוהב את ה' אהבה עזה כראוי לא יכבד עליו שום דבר לעשותו, כי אוהבי ה' באמת יאמרו מי יתן מותנו לעשות נחת-רוח ליוצרגו, וכדכתיב (שה"ש א, ג) על כן עלמות אוהבו.

ומה גם במלי דתלוי בפלוגתא [- בדבר השנוי במחלוקת], אף דפשטה הוראה ונהוג עלמא כדברי המקל, ראוי ונכון ליראי השם ואוהבי שמו לצאת ידי ספק ולצאת ידי כל הדעות, ולמחש בעי שמא פן ואולי הדין עם המחמיר. (וכבר ידי עסקניות לסדר בקונטרס בפני עצמו כל מלי דחסידותא ומלי דפלוגתא איך ראוי לעשות לצאת ידי בלהו רבנותא, ה' יגמר בעדי ויעזר לי לגמר את המלאכה).

אמנם לא נאמרו כל השעורין הללו אלא למצניעיהן (שבת עו:), ואם בכל מלי בתיב (מיכה ג, ח) והצנע לכת עם אלקיה. על אחת כמה וכמה במלי דחסידותא, שלא כל הרוצה לטל את השם יטל. ויש לה אדם שחושב לעשות מצוה וחסידות ויחננו בחסרות ומחזי כיהרא, ונותן מקום לחטא ולדבר עליו תועה. והכל לפי מה שהוא אדם ולפי המקום ולפי הענין, פעמים שבטולה של תורה זהו קיומה. ומה טוב ומה נעים לקיים מאמר נעים זמירות ישראל אתהלהך בתם לבבי בקרב ביתי (תהלים קא, ב). וזה בכל גדול בכל מלי דחסידות ויראת-שמים שבפעם שיוכל לקיים דבר טוב יקיים, והדבר שיוכל לעשות יעשה ואינן מעכבות זו את זו, ובזה יקבל שכר טוב על אשר לא עשה מפני סבה, כאלו עשה.

יפקד ה' אלקי הרוחת לכל בשר איש על העדה, אשר יצא לפניו
ואשר יבא לפניו ואשר יוציאם ואשר יביאם ולא תהיה עדת ה' בצאן
אשר אין להם רעה. (כו יז)

בתיב (ישעיה מ, יא) "ברעה עדו ירעה בזרעו יקבץ טלאים ובחיקו ישא עלות ינהל". וידוע שכל המנהיג לישאל קרוי רועה, כדכתיב (במדבר כז, יז) ולא תהיה עדת ה' בצאן אשר אין להם רעה. ומפסוק זה יש ללמד כיצד צריך המנהיג את הקהל לרעות את ישראל, כי כמו שהרועה בזרעו יקבץ טלאים שלא יהיו מפזרים אנה ואנה כדי שלא יאבדו, כן הרועה את ישראל צריך לטרח הרבה לראות שהיה אחדות ביניהם ושלא יתעוררו קטטות ומריבות ביניהם, שהרי אמרו (תנחומא צו י) אפלו אם עובדים עבודה זרה, בין שהם באחדות אין מדת-הדין שולטת בהם, כדכתיב (הושע ה, יז) חבור עצבים אפרים, הנח לו. אבל אם חלק לבם, עתה יאשמו. וכמו שהרועה בחיקו ישא את החולים ואת הקטנים שאינם יכולים להלך, כך הרועה ישראל צריך לסבל עם קטני העדה, חסרי מדע, ולשא אותם על-פי מדותם כאשר ישא האומן את היונק, וכשם שהרועה עלות ינהל לאטם לפי כוחו, כך הרועה ישראל לא יטריח על הצבור ולא יכביד עליו עליהם אפלו לקום כל דבר טוב ולענות נפש,

אלא לכל אחד כפי כוחו, ולפי מה שהוא אדם ולפי המקום ולפי הזמן, ולפי ראות עיניו ככה ינהג כדי שלא יפקדו על. וכשם שמשה רבנו כשרץ אחר הגדי ובהגיעו אצל המים עמד לשתות, אמר לו, צמא היית ואנכי לא ידעתי, עכשו אתה עיף, ונטלו על כתפו (שמות רבה ב, ב). כך הרועה ישראל, בשאדם מתרים כנגדו ומיגעו, ימצא לו זכות תולה וירחם עליו. וכזאת ישמע חכם ויוסף לקח, ויהא נוהג בצאן עמו ושקרו ברועה עדו לכבוד יוצרו.

ויסמך את ידי עליו ויצוהו באשר דבר יהיה ביד משה. (כו כג)

בעין יפה יותר ויותר ממה שנצטווה. שהקב"ה אמר לו וסמכת את ידך, והוא עשה בשתי ידי, ועשא בכלי מלא וגדושה ומלא חכמתו בעין יפה. (רש"י). ראוי לכל אדם להתנהג בחסידות וכל אשר בכחו לעשות יעשה, שפמו שלענין המזון אוהב כסף לא ישבע כסף (קהלת ה, ט). ואף שיש לו די מחסורו עינו לא תשבע ואין חצי תאותו בידו, על אחת כמה וכמה לעשות נחת-רוח ליוצרו ולהריות שעה אחת של קרת-רוח בעולם הבא

ה

תפלה היא במקום הקרוב, ולכן צריך לזהר שתהא דגמת הקרוב, בכונת הלב בוער באש במקום יקוד אש של הקרוב, ולא יערב מחשבה אחרת כמו מחשבה שפוסלת בקדשים. ויאמר בלבו, מי אני דל ונבזה בא לבקש מאת מלך מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא, אם לא מרב חסדיו שהוא מתנהג עם בריותיו.

ואל יחשב ראוי הוא שיעשה הקדוש ברוך הוא בקשתי ביון שפונתי בתפילתי, כי זה מזכיר עונותיו של אדם, רק יחשב אולי ישמע ה' בקראי אליו, בעבור רחמי המרבים אשר הוא מתנהג בהם עם בריותיו ושומע תפילת כל פה. זה תרף דברי מרן בשלחן ערוך והפוסקים.

ואליהם אישים אקרא, השורדים אשר ה' קורא, שיתו לבכם לקנס זאת ברב עוז ותעצומות עד מקום שידינו מגעת, כי האלקים יביא במשפט על אשר לא השתדלנו ולא יגענו בכל כחנו לעבוד את בוראנו עבודה שלמה בדת מה לעשות. ועם כי במקצת התלויות במחשבה חטאינו מונעים הטוב ממנו, על כל פנים העומד על המשמר לא יבצר שיכון ברצא ושוב, ולפום צערא אנרא, והיום שיכון והתבה שיכון בה הכל עולה לחשבון.

ולפחות ישתדל בכל עוז על ברכה ראשונה שאמרו שאם לא בון בה לא יצא ידי חובה, ואחר כך קודם שיתחיל כל ברכה וברכה יחשב בלבו דלותו, ויכנע וישפיל עצמו באזוב, ויאמר בלבו, אנה ה' הושיעה נא, וזכני לומר גם ברכה זו בתקוניה.

ואם גבר עליו יצרו והוציא מחשבתו לחוץ, תכף כשיזכר יתמרמר ויתחזק לחזור לבון בכל כחו, ולבו למו אב יצעק, "הצילני מטיט ואל אטבעה אנצלה משנאי" (תהלים סט, טו). בכה יעשה תדיר, וד' לא ימנע טוב להולכים בתמים.

כי כמעט רוב שלמות האיש הישראלי תלוי בעבודה שבלב זו תפלה, כי באמרנו אותה בכונה בדת מה לעשות, המלך יעננו ביום קראנו, וימלא משאלותנו לעבודתו יתברך שמו.

פרשת התמיד ופסוק הקטרת

אומרים פרשת התמיד והקטרת. ובזהר הקדוש (ח"ב ריח): הפליג מאד בשבח המגיע ותועלת הנמשך מקריאת פרשת התמיד וסדר פסוק הקטרת, עד שאמר דאי הווי ידעי עלמא התועלת הנמשך מהם, הווי נטלי כל מלה ומלה ושניאן לון עטרה על רשייהו כעיטרא דדהבא. ברם מיבעי ליה דישיני לביה ורעותיה, ויכון במה שאומר.

[תרגום - אם בני אדם היו יודעים עד כמה חשובה היא מעשה הקטרת לפני הקדוש ברוך הוא, היו לוקחים כל תבה ותבה ממנה והיו מעלין אותה להיות עטרה על ראשם ככתר של זהב, אבל צריך שיכון לבו ורצונו במה שאומר].

ואשרי המשתדל בכל כחו לעשות נחת רוח ליוצרו, ויקח ספר בידו לומר פרשת התמיד והקטרת אות תבה בתבה בכונת הלב, ויכנע לכוונו בחשבו שבזמן שבית המקדש קים היינו מקריבים כבש לעולה והיה לריח ניחוח ליוצרגו, כי העולה היא העולה לבנות ולתקן עולמות עליונים, והקטרת מקשר ומחבר מדות העליונות והיו למאורות בשמים, ועתה בעונותינו חסרנו כל, מי יתן והיה שנקריב נפשנו ורוחנו ונשמתנו ונקטיר חלבנו ודמנו לרצון ולנחת רוח ליוצרגו מלך גדול ונורא, זאת נחמתנו כי ה' צבאות הוהיר לנו שריד שיח שפתותנו שעולה במקום קרבתנו והקטרתנו, ונשלמה פרים שפתינו.

ובכן יתחזק לאומרם בכונת הלב, בהכנעה ביראה ואהבה ושמחה רבה, אולי נזכה שיהא שיח שפתותינו חשוב ומקבל כאלו הקרבנו והקטרגנו לריח ניחוח זכחי רצון ליוצרגו, כי זה כל האדם.

הופיע ויצא לאור הספר

דן ידין

על התורה והמועדים

להשיג בחנויות הספרים המובחרות

סדר היום

הכולל הלכות והנהגות ישרות ערכות על הסדר על עניני התפילה וכוונותיה סדר אכילה, סדר משא ומתן וסדר הנהגת יום השבת מלוקטים ומנוקדים מספרי רבינו אליעזר פאפו זיע"א "חסד לאלפים" ו"בית תפילה"

